







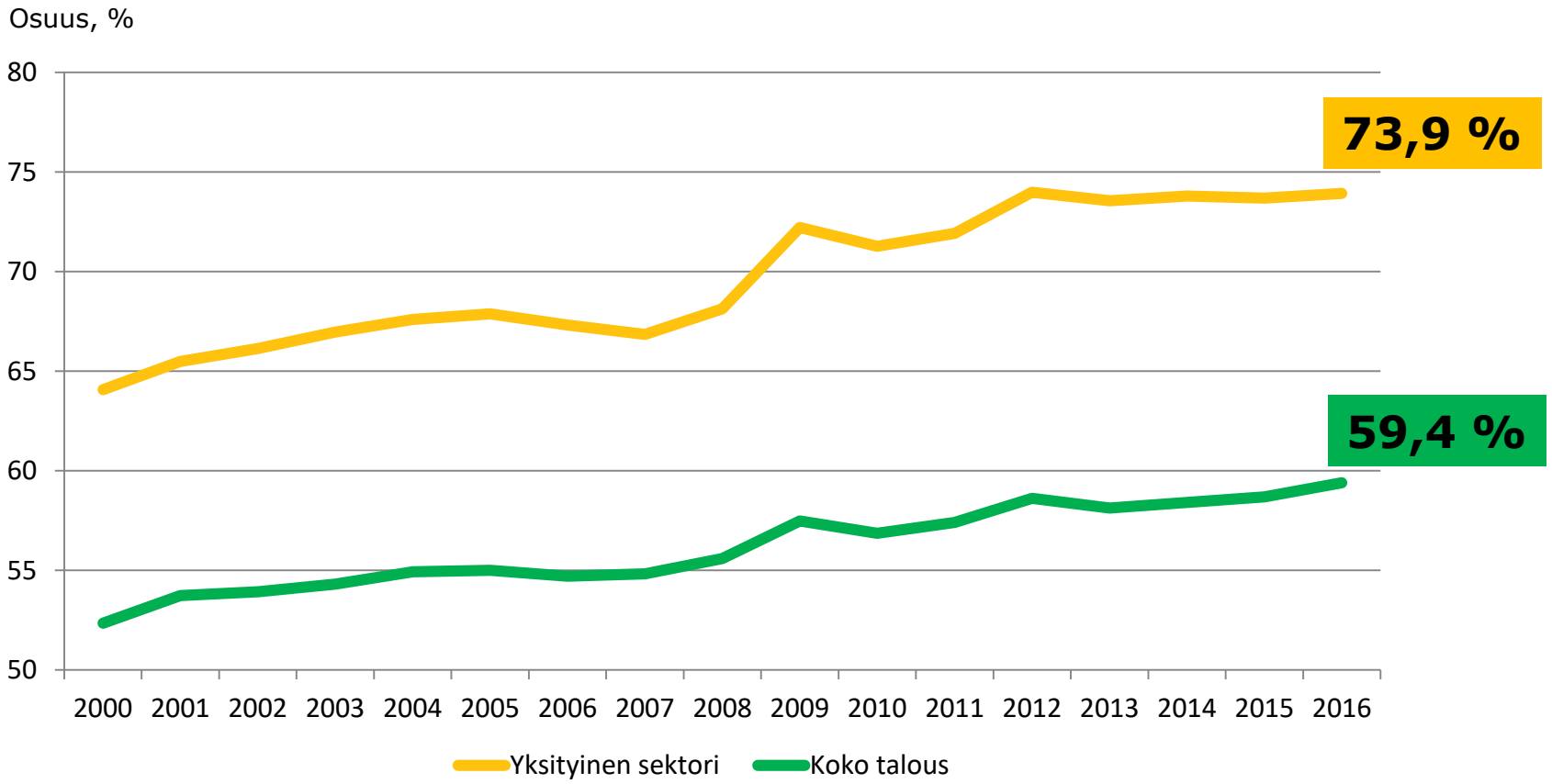
Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta

Palvelualojen nykytila ja tulevaisuuden näkymät sekä palveluvienti

11.4.2018 Timo Lappi

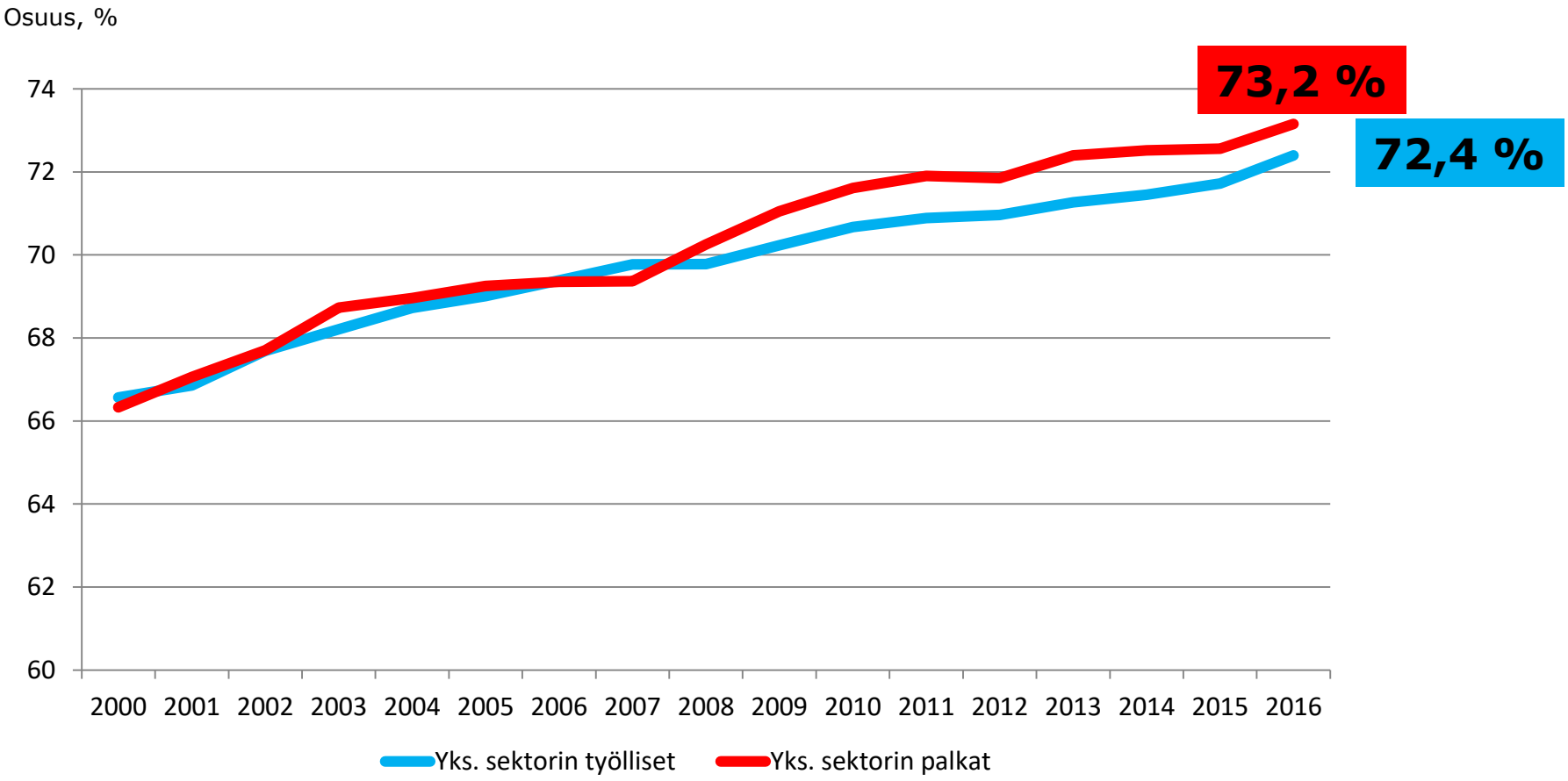
Kotimarkkinat muodostavat noin 60 prosenttia bruttokansantuotteesta

yksityisen sektorin arvonlisäyksestä 74 prosenttia tulee kotimarkkinoilta



Lähde: Tilastokeskus: kansantalouden tilinpito

Yksityisen sektorin työpaikoista ja palkoista yli 70 prosenttia peräisin kotimarkkinoilta



Lähde: Tilastokeskus: kansantalouden tilinpito

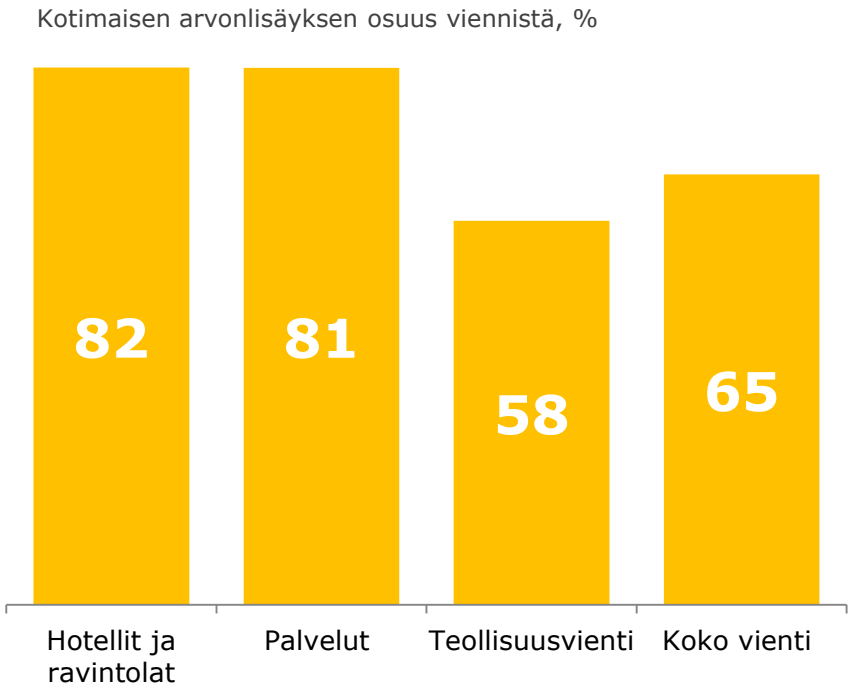
Matkailuvienti:

Kotimaisuus kohdallaan

matkailuviennin arvonlisäyksestä 82 prosenttia syntyy Suomessa

Matkailun arvonlisäys syntyy lähes kokonaan kotimaisin käsin.

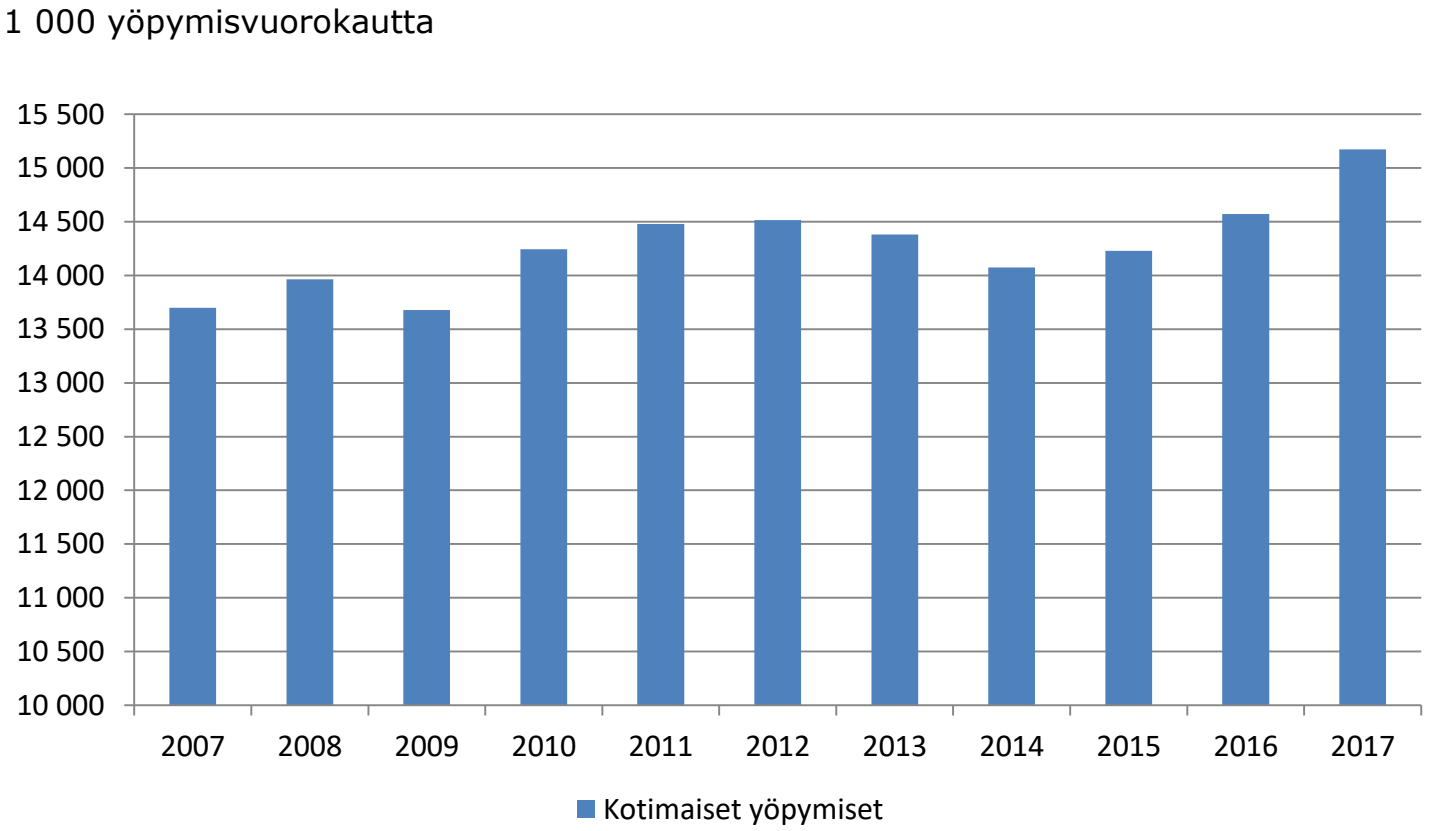
Matkailuviennistä maksetaan myös arvonlisävero Suomeen



Lähde: OECD

Suomalaisten kotimaan yöpymiset 2007-2017*

Vuonna 2017 kaikissa majoitusliikkeissä 15,2 miljoonaa yöpymisvuorokautta (+4,1 %)



Muutos:
2007-2017 +10,8 %

Lähde: Tilastokeskus

*Tilastokeskus tarkisti (lisäsi) majoitustilaston kohdejoukkoa (3/2018).
Tämän vuoksi vuoden 2017 yöpymismäärät kasvoivat aiemmista ennakkotiedoista.
Vuoden 2017 tiedot eivät siten ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa.

MA·RA

Suomelle kansainvälistä menestystä

TCI Research & Hotrec, A European Survey on International Guests' expectations 5/2017

Ranking in Europe for
"***Hotels Overall Quality***"
TOP 3 Destinations
Sweden 250
Norway 246
Finland 234
Ranking in Europe for
"***Hotel Hospitality of Personnel***"
TOP 3 Destinations
Norway 281
Sweden 266
Finland 243

Ranking in Europe for
"***Local Food Diversity***"
TOP 3 Destinations
Turkey 176
Finland 171
Greece 160
Ranking in Europe for
"***Restaurant staff hospitality***"
TOP 3 Destinations
Finland 223
Cyprus 223
Ireland 205

Suomessa järjestettiin kaikista Pohjoismaista eniten kansainvälisiä kongresseja (651 järjestökongressia, 101 514 kongressivierasta) vuonna 2016 (Union of International Associations 6/2017)

Isojen eurooppalaisten kaupunkien (20 kaupunkia) liikenneindeksin mukaan Helsingissä kaupunkiliikkuminen on helpointa ja miellyttävintä (Politico 9/2017)

Finland is the safest place on the planet (International SOS, the 2018 Travel Risk Map, 11/2017)

Finland ranks in top 3 travel destinations for 2017 (Lonely Planet 10/2016)
1. Canada
2. Columbia
3. Finland

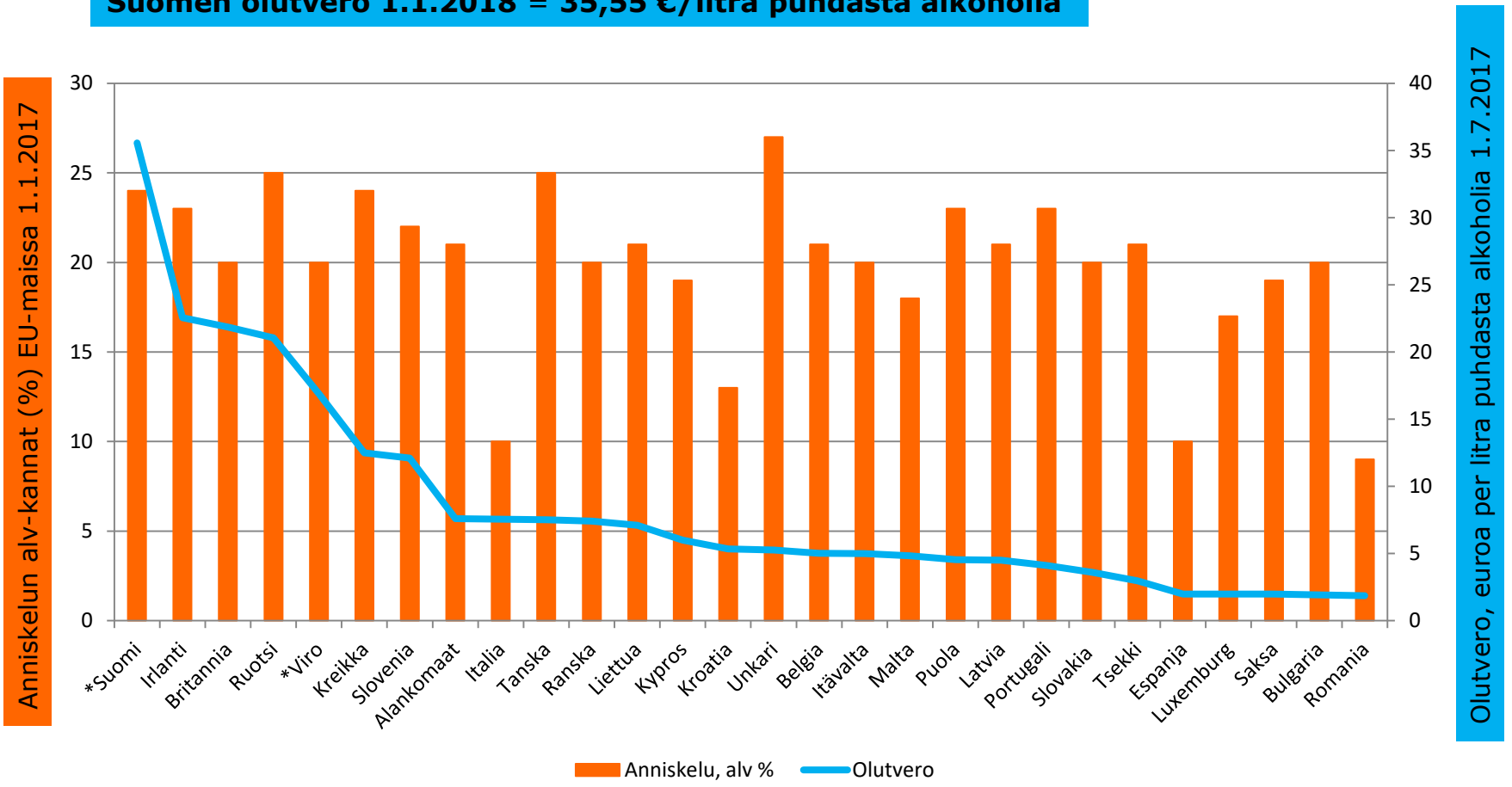
Maailman vieraanvaraisimmat kaupungit, N=100 (TravelBird 10/2017)
1. Singapore
2. Tukholma
3. Helsinki

MA·RA

Oluen alkoholijuomavero 1.7.2017 ja anniskelun arvonlisäverokannat EU-maissa 2017

Suomella on EU-maiden korkein olutvero ja neljänneksi korkein alv-kanta anniskelussa

Suomen olutvero 1.1.2018 = 35,55 €/litra puhdasta alkoholia



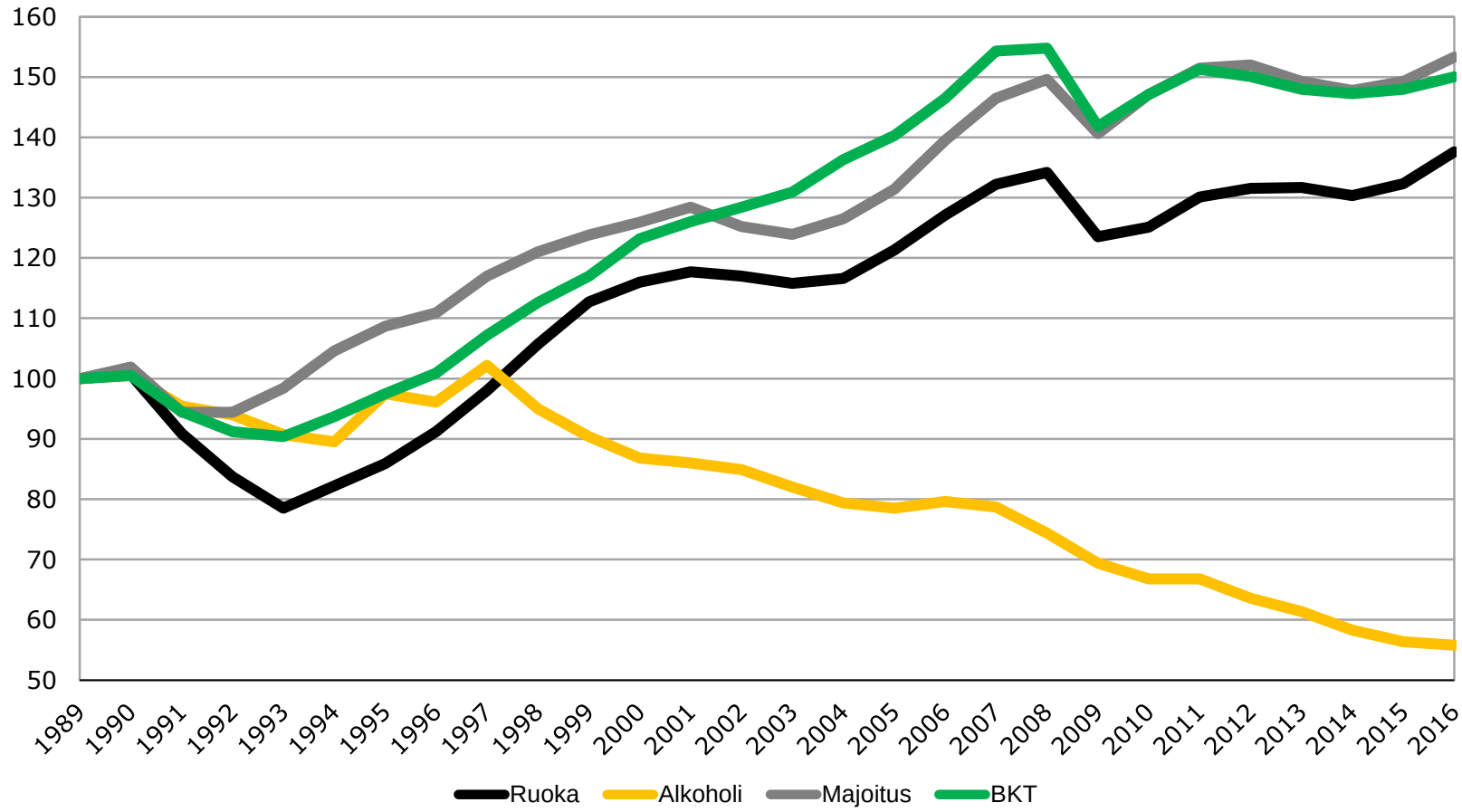
*Suomen olutvero 1.1.2018 ja *Viron olutvero 1.2.2018 alkaen

Lähde: European Commission, Excise Duty Tables and VAT rates 2017

MA·RA

Anniskelun kysyntä on lähes puolittunut vuoden 1989 tasosta

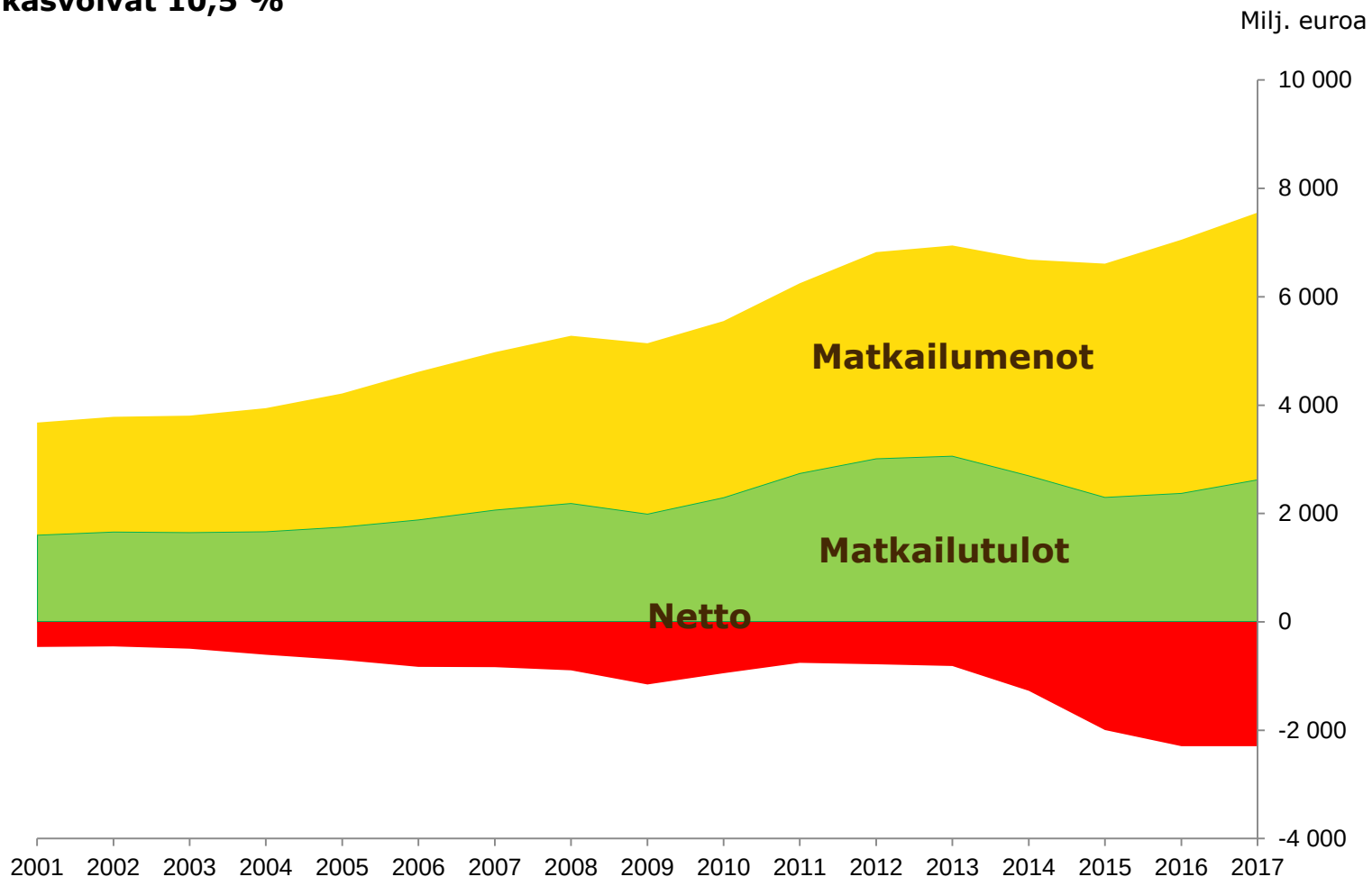
Indeksi 1989=100 ravintoloiden ja majoituksen kysyntä (myynnin määrä) ja BKT



Lähde: THL, Valvira, MaRa

Matkailutulo kasvaa ulkomaisten matkailijoiden myötä

Vuonna 2017 Suomen matkailutulot (2 629 milj. euroa) kasvoivat 10,5 %



Lähde: Tilastokeskus

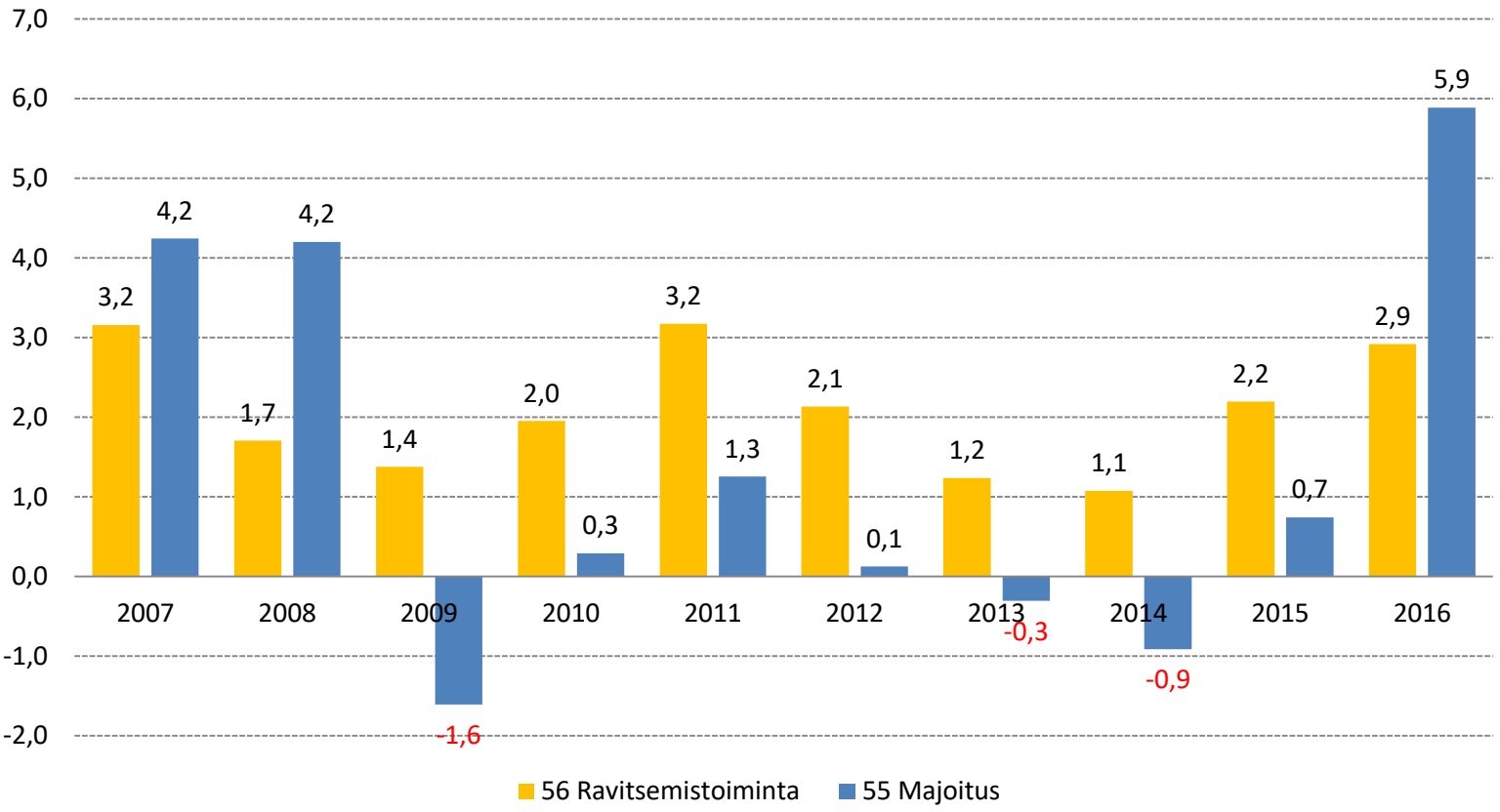
Kilpailuneutraliteetti

- Alusta- ja välitystalouden ammattimaiset toimijat (erityisesti Airbnb)
  - Ammattimaisuus lisääntyy, ei voida puhua vertaistaloudesta
  - Vääristävät kilpailua
  - Vaikutus verotuloihin ja työvoiman saatavuuteen
- Suomen valtio tukee 13 matkustaja-alusta noin 250 miljoonalla eurolla vuosittain
  - Tuore Tampereen yliopiston tutkimus: Jos maissa olevat matkailu- ja ravintola-alan yritykset saisivat samansuuruisen tuen, sen tulovaikutus olisi 370 – 420 miljoonaa euroa vuodessa ja työpaikkojen lisäys 2 400 – 2 700 henkilötyövuotta

Kannattavuus:

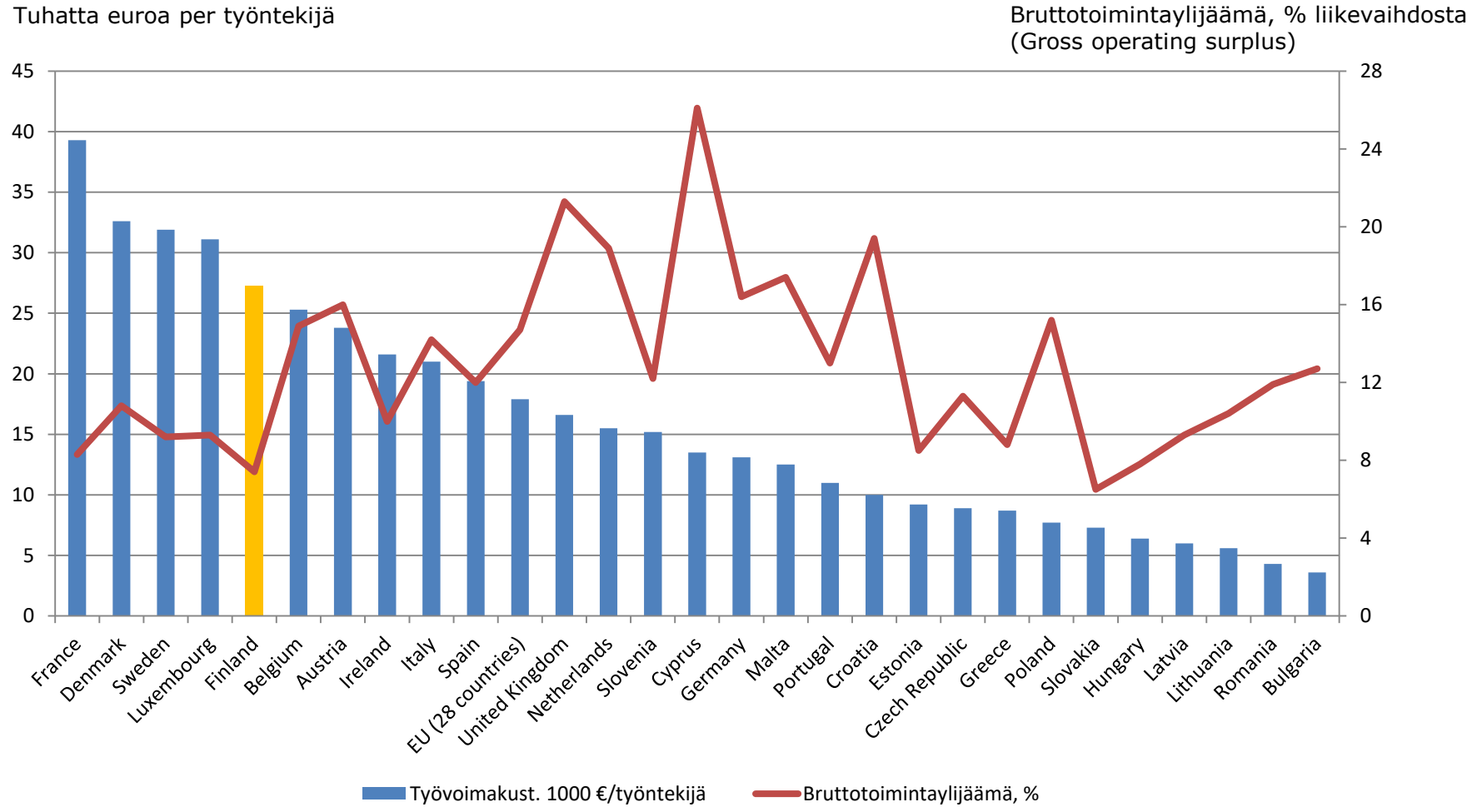
Liiketulos

Liiketulos, %-yks. liikevaihdosta



Lähde: Tilastokeskus 12/2017

Majoitus- ja ravintola-alan kannattavuus EU:ssa v. 2015: *bruttotoimintaylijäämä ja työvoimakustannukset (personnel costs)



*Bruttotoimintaylijäämä on Eurostatin käyttämä käyttökatteelle läheinen kannattavuuden mittari (value added minus personnel costs)
"Bruttotoimintaylijäämä vastaa melko läheisesti käyttökatetta "(Rantala, ETLA 1994)

Lähde: Eurostat 2017, accomodation and food service activities

MA·RA

Heikon kannattavuuden seuraukset

- Heikko investointikyky
- Heikko palkanmaksukyky
- Pula ammattitaitoisesta työvoimasta, mikä pahenee väestön ikääntymisen ja koulutuksen aloituspaikkojen leikkauksen myötä sekä kun palvelujen kasvu kiihtyy
- Yrittäjille jää yritystoiminnasta vain vähän tulosta.

Saavutettavuus ja markkinointi

- Matkailun elinehto
- Suomi on saari ja häviää Norjalle, Ruotsille ja Tanskalle, kun meillä ei ole tieyhteyttä muualle Eurooppaan
- Lentoliikenne erittäin tärkeä
- Junaliikenteellä kasvupotentiaalia
- Autoilun kustannukset uhkaavat kasvaa
  - Esimerkiksi Lappiin matkustavista suomalaisista yli 90 prosenttia tulee henkilöautolla
- Suomi on ulkomailla heikosti tunnettu, markkinointivarat ovat pienet

Tulevaisuuden näkymät

- Matkailu- ja ravintola-alan kasvunäkymät erinomaiset
- Ulkomailta Suomeen tuleva matkailu kasvaa, kotimaan matkailu ei.
- Ravintolaruokailu kasvaa, alkoholin kulutus ravintoloissa ei.
- Voimakas jakautuminen menestyjäalueisiin ja ei-menestyjiin
- Matkailu- ja ravintola-alan kustannuksia olisi karsittava, jotta kannattavuus paranisi ja tulevaisuudessa jäisi tilaa työntekijöiden ansiotason nostamiselle
  - Kohtaanto- ja kannustinloukkuongelmien ratkaiseminen sekä kohtuuhintaiset asunnot avainasemassa
- Kilpailuneutraalisuuden turvaaminen

Tulevaisuuden näkymät

- Saavutettavuus ja liikenteen kustannukset kriittisiä Suomelle, koska matkat Suomeen ovat pitkiä
- Visit Finlandin avustuksen nostaminen tasolle 20 miljoonaa euroa vuodessa.